

Họ và tên: _____ Lớp: _____ Ngày: _____

Chuẩn bị và cách học chung cho năm bài

Giấy nháp và bút; dùng thước hoặc máy tính khi cần cho phép.

Đọc đủ điều kiện và điều cần tìm; tự làm trước khi mở hướng dẫn. Ghi căn cứ cho mỗi kết luận, điều kiện và đơn vị khi có.

Bài yêu cầu vẽ, kẻ bảng hoặc khảo sát trên giấy riêng thì làm ở đó; trên phiếu ghi kết quả và cách kiểm. Có thể chia bài thành nhiều lần học.

BÀI 01**Kiểm tính hợp lý bằng điều kiện toán học**

Mục tiêu: Kiểm tính hợp lý bằng điều kiện toán học.

Nhìn mẫu: Dữ liệu hợp lý phải phù hợp điều kiện toán học và đơn vị. Ví dụ số học sinh là số nguyên không âm; tỉ lệ các nhóm không giao nhau bao phủ toàn bộ phải cộng thành 100%.

1 Một bảng giả định ghi số bạn của ba nhóm là 12; 9; -2. Giá trị nào cần kiểm và vì sao?

Cách em làm và kiểm

2 Bảng số phiếu của một khảo sát ghi 6,5 phiếu trong một nhóm. Có hợp lý nếu phiếu là từng tờ nguyên?

Cách em làm và kiểm

3 Ba nhóm không giao nhau bao phủ toàn bộ có tỉ lệ 45%; 35%; 20%. Kiểm tổng.

Cách em làm và kiểm

Họ và tên: _____ Lớp: _____ Ngày: _____

Bài 1 (tiếp)

- 4 Các nhóm tương tự ghi 45%; 35%; 30%. Có thể dùng ngay để vẽ quạt tròn toàn bộ không?

Cách em làm và kiểm

BÀI 02

Kiểm dữ liệu thiếu, lặp hoặc sai đơn vị

Mục tiêu: Kiểm dữ liệu thiếu, lặp hoặc sai đơn vị.

Nhìn mẫu: Cần phân biệt số 0 với dữ liệu thiếu, số tổng với số trung bình và các đơn vị khác nhau. Sửa sai phải có căn cứ từ nguồn.

- 1 Một ô trống về số chai thu gom ngày thứ Ba được đổi thành 0 cho dễ cộng. Điều ấy có thể làm sai gì?

Cách em làm và kiểm

- 2 Hai lần ghi cùng một phiếu vào bảng có thể làm sai tổng như thế nào?

Cách em làm và kiểm

- 3 Một bảng khối lượng dùng 2,5 kg và 700 g. Đổi cùng đơn vị rồi tính tổng.

Cách em làm và kiểm

- 4 Thấy tổng cao hơn dự kiến, bạn xóa một hàng bất kì. Cách sửa hợp lý là gì?

Cách em làm và kiểm

Họ và tên: _____ Lớp: _____ Ngày: _____

BÀI 03

Nhận giới hạn đại diện của khảo sát

Mục tiêu: Nhận giới hạn đại diện của khảo sát.

Nhìn mẫu: Kết luận từ một nhóm khảo sát chỉ đại diện cho phạm vi mà cách chọn nhóm cho phép. Hỏi toàn một nhóm có cùng sở thích có thể thiên lệch khi suy cho tất cả.

- 1** Hỏi 5 bạn trong câu lạc bộ bóng đá rồi kết luận “mọi học sinh đều thích bóng đá”. Nêu giới hạn của kết luận.

Cách em làm và kiểm

- 2** Muốn tìm lựa chọn hoạt động của cả khối, chỉ hỏi một lớp có đủ căn cứ khẳng định lựa chọn của mọi lớp không?

Cách em làm và kiểm

- 3** Khảo sát toàn bộ 24 phiếu của một lớp, mỗi bạn một phiếu. Kết luận “trong 24 phiếu đã thu...” có phù hợp phạm vi không?

Cách em làm và kiểm

- 4** Khảo sát đủ 20 phiếu của một nhóm, có 18 phiếu chọn buổi sáng. Viết lại câu “ai cũng chọn học buổi sáng” thành nhận xét có phạm vi đúng dữ liệu.

Cách em làm và kiểm

Họ và tên: _____ Lớp: _____ Ngày: _____

BÀI 04

Kiểm kết luận trong quảng cáo mô phỏng

Mục tiêu: Kiểm kết luận trong quảng cáo mô phỏng.

Nhìn mẫu: Quảng cáo mô phỏng có thể nêu tỉ lệ đúng phép tính nhưng bỏ phạm vi, số người hoặc cách hỏi. Kiểm cả mẫu số và điều câu chữ khẳng định.

- 1** Quảng cáo giả định ghi “90% người dùng hài lòng” dựa trên 9 trong 10 phiếu tự nguyện. Tỉ lệ tính có đúng không và điều gì chưa đủ để suy rộng?

Cách em làm và kiểm

- 2** Một thông báo giả định nói 48 trong 60 phiếu chọn A. Tính tỉ lệ phần trăm chọn A.

Cách em làm và kiểm

- 3** Mẫu quảng cáo tăng giá trị từ 40 lên 60 rồi nói “tăng 20%”. Em kiểm tỉ lệ tăng.

Cách em làm và kiểm

- 4** Vì sao nhãn “9/10 phiếu trong khảo sát tự nguyện này” minh bạch hơn câu “hầu hết mọi người” từ cùng dữ liệu?

Cách em làm và kiểm

Họ và tên: _____ Lớp: _____ Ngày: _____

BÀI 05

Nêu nhận xét phù hợp với dữ liệu

Mục tiêu: Nêu nhận xét phù hợp với dữ liệu.

Nhìn mẫu: Một nhận xét tốt nêu được số liệu, phạm vi và điều chưa biết. Không lấy mối liên hệ quan sát được làm bằng chứng chắc chắn về nguyên nhân.

- 1** Trong bảng giả định 5 ngày, số chai thu gom tăng từ 4 lên 8. Có thể kết luận ngày sau chắc chắn tiếp tục tăng không?

Cách em làm và kiểm

- 2** Một khảo sát thấy nhóm đọc nhiều sách cũng tự đánh giá học tốt. Dữ liệu ấy tự chứng minh việc đọc là nguyên nhân duy nhất không?

Cách em làm và kiểm

- 3** Từ dữ liệu giả định “15 trong 25 phiếu chọn A”, viết một nhận xét có số lượng, tỉ lệ và giới hạn.

Cách em làm và kiểm

- 4** Một bạn dùng từ “đã chứng minh” cho kết luận chỉ dựa trên nhìn một biểu đồ. Nên viết lại thế nào?

Cách em làm và kiểm
